

Algemene Beschouwingen bij de begroting van 2016

Voorzitter, allereerst de complimenten aan het College voor deze sluitende meerjaren begroting. De stukken zijn in heldere taal geschreven. De begroting is transparant. Zijn wij het eens met de keuzes die worden gemaakt voor Brabant? De coalitie, het College kiest voor veel goede dingen, maar wij er zijn er ook waar wij echt kritisch over zijn.

Economie en werkgelegenheid staan hoog in het vaandel van dit College. Daar gaan ook veel middelen naar toe. We hebben al laten horen dat we onze vraagtekens hebben bij de afrekenbaarheid hiervan. Er wordt fors ingezet op mobiliteit, veel asfalt, maar gelukkig ook slimme oplossingen (smart mobility) en snelfietspaden. GroenLinks vindt uiteraard dat er voor de fiets nog meer gedaan mag worden.

Grote vraagstukken van deze tijd als klimaatverandering en energietransitie komen er tamelijk bekaaid vanaf. En een HOT onderwerp in Brabant - de intensieve veehouderij en daarbij aandacht voor de gezondheid van burgers - komt mondjesmaat aan bod. GroenLinks doet verwoede pogingen om dit hoger op de agenda te krijgen. Met de gedeputeerde is het goed sparren hierover, maar wij missen de echte focus van het college hierop. Wij zijn van mening dat deze onderwerpen vooral de toekomst van Brabant gaan bepalen en wij willen dat dit voortvarend door de provincie ter hand genomen worden. Ik wil u meenemen in mijn redenering!

Wat is er aan de hand? De PAS beperkt de ruimte voor economische ontwikkeling, voor het aanleggen / verbreden van wegen, eigenlijk voor alle ontwikkeling waarbij een vorm van stikstofuitstoot vrijkomt. Voor Brabant betekent dit dat economische ontwikkeling heel ingewikkeld wordt. Want, het stikstofgehalte in Brabant is zo hoog dat er niets meer kan. Stikstof in de bodem, stikstof in de lucht, slecht voor mensen, maar dus ook een enorm blok aan het been voor Brabant. De zogenaamde vrije ruimte om te ontwikkelen is allang overschreden. Sterker nog, er kan eigenlijk al jaren niets meer bij.

Het is dus de keuze – en ik druk dit expres heel sterk uit – tussen bijvoorbeeld varkens, kippen, nertsen en koeien of bedrijven en bedrijvigheid die voor een flinke werkgelegenheid kunnen zorgen voor de Brabantse burgers. In feite is dit het vraagstuk waar we in de nabije toekomst voor staan.

GroenLinks vindt dat GS dit probleem voor zich uit blijft schuiven. De afgelopen vier jaar is onder aanvoering van de VVD heel intens ingezet op een verandering in de intensieve veehouderij. Bouwblokken werden aan banden gelegd (1,5 ha), het Verbond van Den Bosch werd gesloten, de Brabantse zorgvuldigheidsscore (BZV) werd ontwikkeld en de hele Staten hield zich intensief met dit onderwerp bezig omdat alle partijen zich realiseerden: "Dit kan niet langer zo!"

En nu, bij het nieuwe college staat het onderwerp weinig prominent op de agenda. De grote vraag hoe we de stikstof uitstoot verder gaan aanpakken wordt minimaal geadresseerd. Wat gaan we eraan doen om dit probleem op te lossen? Zitten we straks, over vier jaar met een nog groter probleem?

De aandacht richt zich nu vooral op andere onderwerpen, zoals campussen, Big Data, wegen in Zuidoost Brabant en jawel innovatie in de landbouw. GroenLinks vraagt zich werkelijk af wat het idee en de planning van dit college is om de stikstofuitstoot verder naar beneden te brengen. Dat kan toch niet anders zijn dan enorm ingrijpen in de intensieve veehouderij? En zoeken naar verdergaande oplossingen. Wij zien het niet terug in de begroting.

Bij de onderhandelingen over het bestuursakkoord gaf de SP te kennen dat zij een risico zien van 70-90 mln. bij de introductie van de PAS. De afspraak werd gemaakt om dit risico op te vangen binnen het weerstandsvermogen vanaf 2016.

Het College neemt dus het risico om dit uit niet begroot geld te halen. Echter bij het weerstandsvermogen is geen bedrag voor opgenomen. GroenLinks vraagt GS waarom niet.

GS kiest er wel voor om bij de MRB geen inflatiecorrectie toe te passen. Heel bijzonder! In Brabant zijn de opcenten al bijna de laagste van alle provincies. De provincie zou zelfs nog € 114 miljoen meer mogen heffen. Geld dat gebruikt kan worden voor verbetering van ons leefklimaat. De vervuiler betaalt!

Dit college gaat de economie stimuleren, meer bedrijven naar Brabant toehalen voor meer bedrijvigheid in Brabant. En zoals de VVD inbracht in het Akkoord zijn daar ook krachtige mobiliteitsoplossingen voor nodig. Maar hoe kun je nu bedrijven verleiden om hier naar toe te komen als er geen ontwikkelruimte meer is? Of overtreedt men dan maar gewoon de regels?

Het gevolg is dus dat kostbaar Groen Geld – geld om de natuur te verstevigen, diverser en mooier te maken - gebruikt gaat worden om ontwikkelruimte voor wegen en bedrijven te creëren. Is dat in strijd met elkaar? Misschien niet als de basis op orde is, maar dat is die niet! Op de emissiekaarten kleurt heel Brabant rood. Nu al gaat er pas ecologie-geld gaan rollen als boeren en bedrijven het nodig hebben. Dat zien we bijvoorbeeld bij de N279. Dit voorspelt niet veel goeds voor de prioriteiten in het binnenkort vast te stellen Provinciale Milieu- en Waterplan.

Ik maak op uit de begroting dat GS over een aantal projecten van het ontwikkelbedrijf de nodige zorgen heeft. GroenLinks deelt die zorgen. Ik noem er een paar: Erfgoedcomplex Mariadal in Roosendaal waar nog weinig schot in de zaak zit; de TOM, met de aanhoudende malaise in de GTB en de twee grote projecten die met verlies gaan afsluiten; Ruimte voor Ruimte, waar we over bijgepraat gaan worden; Brabantse Verkoop Garantie die veel geld heeft gekost. Er zullen grote bedragen afgeschreven moet gaan worden de komende jaren. Wij wensen GS veel succes om hier goed uit te komen en vragen ons goed op de hoogte te houden.

Over de veel te langzame aanleg van de EHS (- hebben we het misschien te ingewikkeld gemaakt? -) heb ik het bij de BURAP gehad. Dat de natuur / biodiversiteit weer is toegenomen in delen van Brabant is heel mooi en hiervoor mogen we de natuurorganisaties wel heel dankbaar zijn. Graag willen wij dat GS zich inspant om het NP de Biesbosch overeind te houden. Dit is het enige Brabantse park dat kans maakt om nationaal in ere hersteld te worden.

Vrijtijdseconomie ontwikkelen is natuurlijk prima. Prachtig als veel mensen komen genieten van ons mooie Brabant. Maar niet ten koste van landschap en natuur. In Zeeland groeit de weerstand tegen te ver doorgeschoten recreatie, die regelmatig ten koste gaat van leefbaarheid en natuur. De weidsheid van de natuur in West-Brabant is er één om te koesteren in onze dichtgesmeerde provincie. Wij willen graag dat de provincie zich als gebiedsregisseur gaat verzetten tegen het volbouwen van de Delta met recreatiewoningen en voorzieningen.

Vergrijzing en krimp van de bevolking vraagt om innovatieve en sociale maatregelen. De dorpen moeten aantrekkelijk blijven om te wonen. IDOP's hebben daar goed bij geholpen, Doebudgetten zijn een verbinder. Zorgcoöperaties zijn de toekomst. Een visie van de GS hierop missen we. De toenemende leegstandsproblematiek op het platteland en de plannen om daar bedrijven en creatievelingen in te laten trekken doet mijn wenkbrouwen fronsen. Gaan we hap snap bewoning laten toestaan in het buitengebied? Als gevolg van RvR zien we er al het ene na het andere grote gebouw verrijzen.

Een prima aanpak voor de ontwikkeling van de omgevingsvisie, hoewel wij de kosten daarvoor aan de hoge kant vinden.

Inzetten op innovatie met de quatro helix ondersteunen wij evenals de ontwikkeling vanuit Europese programma's. Wij vragen het College het evenwicht tussen de drie P's te blijven bewaken en een visie voor de aanpak circulaire economie te ontwikkelen.

Een andere kwestie waar wij aandacht voor vragen is TTIP, waarmee Amerikaanse bedrijven straks ook de provincie voor de rechter kunnen slepen als zij menen dat hun belangen worden geschaad. Denk aan Lockheed Martin waarmee we rondom het onderhoud van de F35 in zee gaan. Heeft GS deze risico's op enigerlei wijze al ingecalculerd?

Voorzitter, stikstof en CO2 reductie is nodig om Brabant beter leefbaar te maken en te houden. Dat vraagt om moedige keuzes een uitnodiging aan de hele samenleving om daaraan mee te werken. Een uitdagend klimaatbeleid waardoor duurzame innovaties worden aangejaagd kan veel banen opleveren en (letterlijk en figuurlijk) energie geven. In Denemarken en Duitsland levert de windmolenindustrie tienduizenden banen op en wekken burgers en bedrijven zelf op allerlei manieren schone goedkope energie op. Het is hoog tijd om hier een doorbraak op te realiseren!

Voorzitter, Kennis is macht. Dat weten wij allen. Goed dat de Brabantse kennis nu is gebundeld in Brabant Kennis en Brabant Advies. Dat maakt het overzichtelijk en efficiënt. Deze kennis zou wat GroenLinks betreft breed toegankelijk moeten zijn voor de politiek, burgers en organisaties.

En last but not least, Provinciale Staten zou beter voor zich zelf moeten zorgen aldus Piet de Kroon, de oud-directeur van de ZRK. Een betere ondersteuning op het kennisvlak is hard nodig. Graag roepen wij de Staten op om na te denken hoe we deze aanbeveling ter harte kunnen nemen.